

Toponímia i substitució

ANDREU SALOM I MIR



Una de les qüestions més enutjoses en la nostra nomenclatura, i que palesa clarament la situació colonial que pateix la nostra terra, és el tema de la toponímia, molt especialment la urbana, atès que afecta molta població i que, a més d'això, a ull del colonitzador, és força més visible i tangible, tant dins com fora del país. La situació és verament dolorosa i d'allò més punyent en els topònims de les comarques nord-catalanes, sota administració francesa. La visió jacobina i ultracentralista de París, hereva de centenars d'anys d'imperialisme francès, tostemp immisericorde amb totes les minories que se li han posat al seu abast (i no crec que calgui, ací, entrar en més detalls) fa que tots els noms de lloc d'aquella regió catalana tenguin només la forma oficial francesa (així, el Rosselló ésdevé *le Roussillon*, Perpinyà és *Perpignan*, Vilafranca s'ha convertit en *Villefranche* i Prada és, ara, *Prades*). Hi ha llocs que semblen salvar-se de la desfeta toponímica i no han vist modificada la seva grafia (seria el cas d'Eus, per exemple), encara que els accents delaten sovint la forma francesa imposada (com és el cas de Ceret, que passa a *Céret*).

A les terres catalanes sota administració espanyola, la situació legal dels nostres noms de lloc és, sortosament, molt millor, tot i que també ha passat per etapes fosques d'imposició de la forma castellana, malgrat que mai s'ha

arribat als extrems tan lamentables de l'Estat francès. Actualment, la forma oficial dels nostres topònims és la catalana. Al Principat de Catalunya no hi ha cap dubte al respecte, des de fa ja molts anys (qui se'n recorda ja de *Lérida*, *Gerona* o *Figueras*?). A les nostres Illes Balears, i també al País Valencià, la qüestió dels topònims ha estat, *mutatis mutandis*, objecte d'algunes manipulacions barroeres i interpretacions confusionistes promogudes per la dreta espanyola quan, sovint, ha governat. Centrant-nos en el nostre petit país insular, potser els casos més coneguts i repetitius són els de Maó i Palma, els quals es veuen amenaçats adesiara, a tall d'esser bescanviats, per alguna altra nomenclatura extemporània. En el primer cas, la forma oficial en català de la capital de Menorca s'ha vist contestada, i encara substituïda, per la forma castellana *Mahón*, mentre que la capital mallorquina, en un altre temps dita la Ciutat de Mallorca, s'ha vist modificada per l'empelt postís «de Mallorca», cosa que l'ha convertida, adesiara, en *Palma de Mallorca*. Ja fa anys que, en la nostra terra, es normalitzà la toponímia en la nostra llengua catalana, i no és ètic que alguns governants irresponsables, pseudo-toponimistes d'espardenya, facin seva l'herència d'altres temps. ♦